

TOIMIALA	Rakennus- ja ympäristötoimi
VASTUUHENKILÖ	Tekninen johtaja Kari Santikko
JAKSO	Tilinpäätös 2025

TOIMIALAN KUVAUS
Rakennus- ja ympäristötoimi vastaa kunnan viranomaistehtävistä rakennus- ja ympäristövalvonnan osalta. Tehtävät ovat lakisääteisiä, ne on määritelty laeissa ja asetuksissa, sekä kaupungin hallintosäännössä. Rakennustarkastajan ja ympäristötarkastajan työpanosta myydään Kihniön kunnalle. Ympäristöterveydenhuolto ja eläinlääkintähuolto ostetaan Sastamalan kaupungilta.
MÄÄRÄRAHOJEN KÄYTÖN TOTEUTUMINEN
Rakennusvalvontamaksut ovat toteutuneet arvioidusti ja todetaan että taksan korotus oli tarpeen, koska lupien määrä on vähentynyt. Uuden rakentamislain myötä lupakynnystä on nostettu, jolloin esim. talousrakennukset ja saunat, alle 30 m2 eivät enää tarvitse rakentamislupaa. Ympäristönsuojelun osalta valvonta- ja tarkastusmaksuja on kertynyt vuotuisista valvontamaksuista sekä maa-aines ja ympäristöluvista. Kihniön yhteistoimintasopimuksen mukainen laskutus on tehty puolivuositain. Eläinlääkintä ja terveystarkastus ovat isoin menoerä.
TOIMINTAKERTOMUS
Uusi Rakentamislaki tuli voimaan vuoden 2025 alusta ja sen myötä rakentamisen lupien määrä vähentyi huomattavasti. Lain myötä uudistettu hallintosääntö tuli voimaan 1.1.2025 ja uusi rakennusvalvonnan taksa saatiin voimaan 6.2.2025 alkaen. Uusi Rakennusjärjestys luonnos käsiteltiin lautakunnassa toukokuussa ja lausuntojen jälkeen muokattu rakennusjärjestys ehdotus asetettiin nähtäville joulukuulla 2025. Rakennus- ja ympäristötarkastaja ovat työskennelleet Kihniöllä kerran viikossa.

TALOUS	TP 2024	TA 2025	TP 2025
Toimintatuotot	124 781	108 500	121 174
Myyntituotot	26 652	22 500	23 779
Maksutuotot	97 410	86 000	96 525
Tuet ja avustukset			
Muut toimintatuotot	718		870
Valmistus omaan käyttöön			
Toimintakulut	- 522 065	-610 259	-561 522
Henkilöstökulut	- 236 684	-246 299	-247 846
Palvelujen ostot	- 226 564	-260 100	-239 871
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	- 1 299	-9 700	-3 208
Avustukset	- 4 619		
Muut toimintakulut	- 52 900	-94 160	-70 597
Toimintakate / nettomääräraha	- 397 284	-501 759	-440 348

TOIMIALAN YHTEISET TAVOITTEET	
STRAT. TEEMA	13. Tehokas ja avoin hallinto sekä päätöksenteko
TAVOITE	Toimialan tehtävät ovat suurelta osin lakisääteisiä viranomaistehtäviä. Päätökset ja tehtävät hoidetaan lakeja noudattaen.
TOTEUMA	Lupapäätökset on tehty lainmukaisesti. Naapureita on kuultu lupahakemuksista. Päätökset on kuulutettu ja julkaistu kaupungin nettisivuilla

TOIMINTAYKSIKKÖ	Rakennus- ja ympäristötoimen hallinto
VASTUUHENKILÖ	Tekninen johtaja Kari Santikko
JAKSO	Tilinpäätös 2025

TOIMINTAYKSIKÖN TOIMINNAN KUVAUS
Rakennus- ja ympäristötoimen hallinto hoitaa toimialan hallinnolliset asiat, talousasiat, osto ja myyntilaskut sekä yleiset toimistopalvelut. Hallintoon kuuluu rakennuslupavalmistelu, neuvonta ja ohjaus, rakennuslupatietojen välittäminen DVV:lle sekä rakennusrekisterin ylläpito, Dynasty10 asianhallinnan kirjaamistoiminnot ja asiakirjojen sähköinen säilyttäminen tiedonohjaussuunnitelman mukaisesti. Lupapisteen sähköisten asiakirjojen arkistointi, kotisivujen ylläpito. Hallinnon edustus on myös monessa kaupungin työryhmässä, esim. markkinointityöryhmä, ICT, tiedonhallinnan kehittäminen, paikkatieto yms.
TOIMINTAKERTOMUS
Lupasihteeriä on työllistänyt rakentamislain myötä tulleet ohjelmistomuutokset ja siihen liittyvien asetusten ja päätöspohjien päivittäminen. Rakentamislain mukainen muutoksenhaku on nyt kuulusmenettely aiemman julkipanomenettelyn sijaan. Rakennusjärjestyksen uusiminen / luonnoksen laatiminen on myös työllistänyt. Rakentamislain muutoksista on laadittu ohjeita nettisivuille ja uuden lain myötä lisääntynyt asiakasneuvonta on työllistänyt. Rakentamislain tulkinta on haastavaa ja kuntayhteistyötä onkin hyödynnetty tulkinnoissa. Uusiutuvan energian hankkeet / aurinkovoimala-alueiden lupaprosessiin kuuluu paljon naapurin kuulemisia ja lausuntopyyntöjä usealle ei taholle, niiden laatiminen ja lupapistekäsittely on myös työllistänyt lupasihteeriä paljon. Alue- ja kuntavaalit huhtikuulla 2025 työllistivät lupasihteeriä omien töiden ohella.

HENKILÖSTÖ
Tekninen johtaja (10 %), lupasihteeri

TOIMINTAYKSIKÖN TAVOITTEET	
STRAT. TEEMA	2. Hyvinvoiva, motivoitunut ja osaava henkilöstö
TAVOITE	Henkilöstön jaksamiseen kiinnitetään huomiota jatkuvasti lisääntyvien työtehtävien hoitamisen vuoksi. Uusiin asioihin saadaan riittävästi koulutusta ja aikaa omaksua uudet asiat.
TOTEUMA	Teams- koulutusta on ollut ohjelmistotoimittajien ja Kuntaliiton toimesta, lupasihteeri osallistui myös rakennusvalvontapäiville. Uusi Rakentamislaki on haastava sisäistää, koska muutokset ovat niin suuria verrattuna maankäyttö- ja rakentamislakiin ja soveltamisesta on ristiriitaista tietoa. Koulutustarve on jatkuva ja sitä onkin tulossa lisää.

TOIMINTAYKSIKKÖ	Asumisen edistäminen
VASTUUHENKILÖ	Rakennustarkastaja Raisa Karinsalo
JAKSO	Tilinpäätös 2025

TOIMINTAYKSIKÖN TOIMINNAN KUVAUS
Tehtävät ovat lakisääteisiä. Ne muuttuvat jossain määrin vuosittain. Kunta valvoo valtion lainoittamien vuokratalojen asukasvalintoja Parkanon kaupungin vuokratalojen osalta. 1.9.2023 alkaen valvontavastuuta on siirretty hyvinvointialueelle, valvontavastuu koskee kaikkia hyvinvointialueen alueella olevia erityisryhmien asuntoja. Pirkanmaan hyvinvointialue valvoo asuntojen asukasvalintaa Parkanon Rantakoto ry:n, Kiinteistö Oy Väistön ryhmäkotien osalta.
TOIMINTAKERTOMUS
Valvonta suoritetaan puolivuositain jälkikäteen.

HENKILÖSTÖ
-

TOIMINTAYKSIKÖN TAVOITTEET	
STRAT. TEEMA	1. Hyvinvoiva ja osallistuva parkanolainen
TAVOITE	Asukasvalintojen kohdistuminen tasapuolisesti, perustuen sosiaaliseen tarkoituksenmukaisuuteen ja taloudelliseen tarpeeseen
Toteuma	Valvonta suoritetaan jälkikäteen, asukasvalinnoista ei ole ollut huomautettavaa.

TOIMINTAYKSIKKÖ	Rakennusvalvonta
VASTUUHENKILÖ	Rakennustarkastaja Raisa Karinsalo
JAKSO	Tilinpäätös 2025

TOIMINTAYKSIKÖN TOIMINNAN KUVAUS
Rakennusvalvonnan tehtävät ovat lakisääteisiä, ne on määritelty 1.1.2025 voimaan tulleessa rakentamislaisissa, rakennusjärjestyksessä sekä kaupungin hallintosäännössä. Rakennuslupa-asiat hoidetaan pääsääntöisesti Lupapistein- sähköisen asiointipalvelun kautta, jolloin asiakirjat saadaan myös arkistoitua sähköisesti. Laki rakennetun ympäristön tietojärjestelmästä tuli voimaan 1.1.2024- siirtymäaika v.2028 loppuun. Kaikilla kunnilla tulee olla kyky vastaanottaa rakennusten tietomalleja 1.1.2025 lähtien, jolloin uusi rakentamislaki astui voimaan, tietojen toimittaminen valtakunnalliseen tietojärjestelmään (RYTJ) tapahtuu siirtymäajalla. Kunnilla on kuitenkin velvollisuus tehdä tietomallimuotoisia rakennuslupia jo vuoden 2026 alusta lähtien. Kuntien on toimitettava rakentamista koskevat tiedot järjestelmään viimeistään 1.1.2029. Ryhti-hankkeen tietojärjestelmät edellyttävät, että kaavat laaditaan tietomallimuotoisina ja rakentamisen luvat haetaan koneluettavassa muodossa. Suurin muutos rakentamislaisissa on ilmastonmuutoksen hillinnän tuominen osaksi rakentamisen lainsäädäntöä. Laki ohjaa rakentamaan vähähiilisesti, eli huomioimaan rakennuksen koko elinkaaren aikana syntyvät ilmastohaitat ja -hyödyt. Rakennukselle ja rakennuspaikalle lasketaan hiilijalanjälki ja myös hiilikädenjälki. Rakentamisen luvitus ja suunnitelmat tehdään yhteen toimivan tietomallin mukaisina koneluettavassa muodossa. Rakentamislaisissa rakennuslupa ja toimenpidelupa korvattiin yhdellä lupamuodolla, rakentamisluvalla, myös lupakynnystä nostettiin, jolloin lupien määrä vähentyi, mutta jälkivalvonta lisääntyy, koska kiinteistöveroitus koskee myös lupakynnyksen alle jääviä rakennuksia. Lakimuutokset ja niiden aiheuttamat muutokset toimintatapoihin vaativat myös muutoksia tietojärjestelmiin, ohjelmistoihin ja rajapintoihin ja aiheuttavat kustannuksia ja koulutustarvetta. Rakennusjärjestyksen uusiminen ja uusiutuvan energian hankkeiden kaavalausuntojen valmistelut ovat työllistäneet rakennustarkastajaa. Kun hankkeet etenevät lupakäsittely vaiheeseen on niissä myös valtava työ edessä. Kiinteistöveroinventoinnissa tuotetun aineiston rekisteriin vienti ja luvattomien rakennusten käsittely työllistää apulaisrakennustarkastajaa, hän toimii myös rakennustarkastajan sijaisena ja käsittelee lupahakemuksia tarpeen mukaan. Rakennustarkastajan palvelua myydään Kihniön kuntaan, yhtenä päivänä viikossa.
TOIMINTAKERTOMUS

Vuonna 2025 rakennusvalvontaa on työllistänyt uuden Rakentamislain muutokset. Rakennusjärjestyksen päivittämistä uuden lain mukaiseksi jatkettiin yhteistyössä naapurikuntien kanssa myös vuonna 2025. Rakennusjärjestysluonnos oli nähtävillä kesällä ja eteni ehdotusvaiheeseen joulukuulla 2025, tavoiteaika voimaantulolle on kesä 2026. Rakennusvalvontataksa uusittiin ja saatiin voimaan 6.2.2025 alkaen.

Uuden lain mukaiset toimintatavat ja muutokset ohjelmistoissa ovat hidastaneet lupaprosesseja. Lupia on haettu vähän, koska lupakynnystä on nostettu, esim. talousrakennukset ja saunat alle 30 m², eivät vaadi rakentamislupaa. Lakimuutokset ovat aiheuttaneet paljon kyselyjä lupatarpeesta ja asiakasneuvontaa rakentamisoikeuden, sekä rakentamismääräysten huomioimisesta rakentamisessa, joka on lupavelvollisuudesta vapautettu. Rakentamislain tulkinta on haastavaa ja kuntayhteistyötä onkin hyödynnetty tulkinnoissa.

Julkipanomenettelyn muuttuminen kuulusmenettelyyn ja lupapäätösten muutoksenhakuajan pidentyminen 30 päivään, on myös aiheuttanut toimintatapamuutoksia sekä muutoksia lupakäsittelyyn. Aloittamisluvan vakuuden hyväksyntä ja asettaminen aiheuttavat lisätyötä.

Rakennustarkastajaa on työllistänyt viiden poikkeamislupa asian ja yhden laajan aurinkovoimahankkeen suunnittelutarveratkaisun valmistelut lautakunnalle, sekä lausunnot asemakaavamuutoksista ja tuulivoimaosayleiskaavoista tekniselle lautakunnalle 5 kpl. Naapurikuntiin on valmisteltu lausunnot tuuli- ja aurinkovoimahankkeiden kaavoista ja suunnittelutarveratkaisu-hakemuksista, yhteensä yhdeksästä kohteesta. YVA-lausuntoja on annettu ELY-keskukselle 3 kpl. Korkeimpaan hallinto-oikeuteen tehtyyn valitukseen on valmisteltu yksi lausuma. Hallinto-oikeuden siirtämä oikaisuvaatimus rakennusvalvontamaksuista on myös käsitelty lautakunnassa. Lisäksi ympäristön siisteysasiat ovat työllistäneet toistuvasti, ympäristön siisteyskatselmus pidettiin kesäkuun alussa ja uusia siistimiskohteita tuli esille.

Apulaisrakennustarkastaja on jatkanut rakennusrekisterin laadunparannusta ja kiinteistöveroselvitystä, sekä käsitellyt myös lupahakemuksia ja suorittanut katselmuksia lupakohteissa.

HENKILÖSTÖ

Rakennustarkastaja, määräaikaisessa virassa 31.12.2027 saakka apulaisrakennustarkastaja.

TOIMINTAYKSIKÖN TAVOITTEET

STRAT. TEEMA	2. Hyvinvoiva, motivoitunut ja osaava henkilöstö
TAVOITE	Lakimuutoksiin ja uusiin ohjelmiin saadaan riittävästi koulutusta ja aikaa omaksua uudet asiat.
TOTEUMA	Teams- koulutusta on ollut ohjelmistotoimittajien ja Kuntaliiton toimesta ja myös rakennusvalvontapäiville osallistuttiin. Uusi Rakentamislaki on haastava sisäistää, koska muutokset ovat niin suuria verrattuna maankäyttö- ja rakentamislakiin ja soveltamisesta on ristiriitaista tietoa. Koulutustarve on jatkuva ja sitä onkin tulossa lisää.

TOIMINTAYKSIKKÖ	Ympäristövalvonta
VASTUUHENKILÖ	Ympäristötarkastaja Elsi Hietaranta
JAKSO	Tilinpäätös 2025

TOIMINTAYKSIKÖN TOIMINNAN KUVAUS
Ympäristötoimen keskeisiä tehtäviä ovat ympäristönsuojelulain ja maa-aineslain mukaisten luparekisteröinti ja ilmoitusasioiden käsittely ja valvonta. Muita ympäristönsuojeluviranomaiselle osoitettuja tehtäviä ovat mm. jätehuollon valvonta- ja ilmoitusasiat, vesiensuojeluun, ilmansuojeluun, meluntorjuntaan, luonnonsuojeluun ja maastoliikenteeseen liittyvät lupa-, ilmoitus- ja valvonta-asiat. Vuosittain käsiteltäviä ympäristölupia- ja maa-aineslupia on 7–15 kpl sekä rekisteröinti- ja ilmoitusasioita keskimäärin 3 kpl. Ympäristönsuojelun valvontaohjelman mukaisia tarkastuksia tehdään 60–70 kpl, muita erityisiä valvontakohteita ovat vesihuollon toiminta-alueella viemäriverkostoon liittymättömät kiinteistöt sekä ympäristön epäsiisteyteen liittyvät kohteet. Lisäksi hoidetaan ympäristönsuojeluun liittyvät lausunnot, valitukset ja muut yhteydenotot. Palvelua myydään Kihniön kunnalle yksi päivä viikossa.
TOIMINTAKERTOMUS
Vuonna 2025 on käsitelty kuusi meluilmoitusta ja kolme yhteislupahakemusta – ympäristölupa/maa-aineslupa, sekä yksi betoniaseman rekisteröinti-ilmoitus. Lautakunnassa on käsitelty uhkasakkolain mukaisia määräyksiä ympäristön siisteyteen, maa-aineslupiin, sekä betoniaseman rekisteröintiasiaan liittyen. Lisäksi lautakunnassa on käsitelty vesistökunnostukseen liittyvä avustushakemus ja ympäristöluvan rauettamisia 2 kpl. Poikkeamislupa ympäristönsuojelumääräyksistä öljysäilön maahan jättämiselle on myönnetty kolmelle kiinteistölle. Poikkeamislupa jätevesien käsittelystä on myönnetty kahdelle kiinteistölle. Vesihuoltolain mukainen poikkeus, vapautus vesi- ja viemäriverkostoon liittymisvelvollisuudesta on myönnetty yhdelle kiinteistölle. Lausuntoja Aluehallintovirastolle on valmisteltu kaksi ja hallinto-oikeuteen tehtyihin valituksiin 6 kpl. Kesäkuun alussa pidetyn ympäristön siistimiskatselmuksen jälkeen lähetettiin kiinteistöjen siistimiskehotuksia n. 20 kpl. Ympäristötarkastajan viransijainen hoiti tehtäviä syyskuulle 2025 saakka.

HENKILÖSTÖ
Ympäristötarkastaja

TOIMINTAYKSIKÖN TAVOITTEET	
STRAT. TEEMA	2. Hyvinvoiva, motivoitunut ja osaava henkilöstö
TAVOITE	Uusiin ohjelmiin saadaan riittävästi koulutusta ja aikaa omaksua uudet asiat.

TOTEUMA	Maaliskuussa ja huhtikuussa ympäristötarkastaja osallistui jätehuollon valvojien tapaamisiin, joissa kerrottiin tulevista muutoksista. Lainsäädännön muutokseen on tulossa koulutuksia myös jatkossa.
---------	---

TOIMINTAYKSIKKÖ	Ympäristöterveydenhuolto
VASTUUHENKILÖ	Ympäristötarkastaja Elsi Hietaranta
JAKSO	Tilinpäätös 2025

TOIMINTAYKSIKÖN TOIMINNAN KUVAUS
Parkano kuuluu ympäristöterveydenhuollon yhteistoiminta-alueeseen, johon kuuluvat Parkanon lisäksi palvelun tuottaja Sastamalan kaupunki, Ikaalisten kaupunki sekä Punkalaitumen ja Kihniön kunnat. Palvelut tuotetaan ympäristöterveydenhuollon sopimuksen ja talousarviosuunnitelman 2025 mukaisesti. Ympäristöterveydenhuollon palvelut käsittävät yleisen terveysvalvonnan (elintarvikevalvonta ja terveydensuojeluvalvonta) sekä eläinlääkintähuollon. Lisäksi yksikkö tuottaa ympäristönsuojelupalvelut Sastamalan kaupungille ja Punkalaitumen kunnalle. Ympäristöterveydenhuollon tehtävä on turvata kuntalaisille terveellinen elinympäristö. Toimielimenä toimii Sastamalan kaupunginhallituksen jaosto.
TOIMINTAKERTOMUS
Ympäristöterveydenhuoltoa toteutetaan palvelusopimuksen, käyttösuunnitelman ja valvontasuunnitelman 2025-2028 mukaisesti.

HENKILÖSTÖ
-

TOIMINTAYKSIKÖN TAVOITTEET	
STRAT. TEEMA	4. Yhteistyön ja verkostojen kehittäminen
TAVOITE	Toiminnallisena tavoitteena ympäristöterveydenhuollon osalta on terveellinen elinympäristö, puhdas vesi ja turvalliset elintarvikkeet. Elintarvikevalvonnassa pyritään tarkastusten osalta yli 90 % toteutumiseen. Eläinlääkintähuollossa pyritään turvaamaan seutukunnan tuotantoeläinten hyvinvointi ja terveys ja päivystysvelvoitteen osalta 100 %:n toteutumiseen
Toteuma	Sastamalan kaupungin ympäristöterveydenhuollon jaosto on hyväksynyt käyttösuunnitelman 25.2.2025 § 12 jonka mukaisesti palveluja tuotetaan.